

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagy hasábolású sorozat 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a 100 szavú
Hirdetési díj a sorozat 100 szavú
olcsóbb árértékű fel.
Bélyegül minden kiadványnál
tízre 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglalt időtartam 50 krajcár
Nyilatkozatban megjelölt költés
mennyiség minden sorra 50 kr.
Hirdetési díj a sorozat 100 szavú
hivatásban, KUTYAI I. könyv-
nyomdájában, valamint BUCHNER
MÁN H. könyv. iróházában is.
Név nélküli vagy bémontestoni
beküldött levelek nem vétel-
nek számláznak.

Kéziratok vissza nem
adotnak.

Szegény Franciaország!

Mindaz, mi Franciaország mai helyzetében természetellenes, meglepő, borzasztó vagy bámulatra kelto, az mind csak egy okból ered, mind azt jelenti: hogy a nemzet nem bírja magát tovább a Sedan-nál reá mért sorsba betelálni, nem bírja magát tovább tartóztatni, s kész a legmerészebb, a legvárattalanabb, legkockázatosabb, — mondhatni legfrületesebb lépésekre is, csak hogy sorsát megváltoztassa.

A francia az egyetlen nemzet még ma a földkerekségen, mely egy eszméért anyagi s szellemi kincsait, jelenét, jövőjét, sőt hazáját is képes kockára tenni. Mert csak gondoljuk meg, hogy mi fog itt szólni! I. Napoleon összes hadai az ellene szövetséget többi Európa összes katonáival együttvéve nem tették ki oly roppant erőt, mint a miyet ma N-metország egyedül képes és fog Franciaország ellen sikra szállítani. Ehhez járul még aztán a vele szövetséget, sőt a francziák ellen tettleg segítői kötelek másik két szövetségesének hadereje, s összeadva a három nagyhatalom összes erőt: nem egy országot lehet azzal összetörni, de valóban egy világot meghódítani!

Lehetetlen, hogy a francziák ezt ne tudják, hogy a higgadtabbakat borzadály ne fogná el a gondolat, hogy mi történik majd velük s hazájukkal, ha a keskeny álló roppant erő ellenük indul. Csak hogy fájdalom, ott nem a higgadtabb elemek vannak többségben, hanem az elégtelensek, kik úgy gondolkoznak, hogy veszen inkább minden, mintsem hazájuk tovább is Németország vérig sértő praepotenciájával szemben oly megalázott, türelmes és a nemzetközi politikában alig számottevő szerepet játszó. Ennek a lázas türelmetlenség, sértődöttség s a megszokott gloire köré vont vaskorlatok szétváltására való vágyakozó szenvedélynek a neve: Boulanger. Ne higgye senki, hogy e Boulanger néven nevezett ember saját személyisége, vagy egyéni tulajdonaiért rajong akár csak szaz francia is, — mert valóban eddig még nem arult el oly kiváló tulajdonokat — hanem mert csak ez az egy ember volt oly merész a mai állapotoknak hadat üzeni s minden térer gyökeres változást kilitásba helyezni.

Ma ez ember egyenjogú hatalom az egész francia parlament és az elnökkel, elannyira, hogy valamennyiüknek egyesülnök kell, hogy ez egy hatalmi praetendens legyőzhessék. A töle való félelem eszközlöte a csodát, hogy a különben jelentéktelen nevű Tirard-kabinet köré oly nagy többség csoportosul. E félelem kényszerítette Constans belügyminisztert, a már oly félelmesé vált és sok százezer hívet számláló hazafias ligát szétrobbantani s legnépszerűbb vezetőit perbe fogatni.

A köztársasági párt most már tudja, hogy Boulanger egyre növekedett népszerűsége s választási sikerei megsemmisítőselel fenyegetik, hogy ez ember mindenre el van határozva, s ha a legerélyesebben utját nem állják, az ő roncáikon keresztül is célhoz jut. E tudat őket is elhatározásra bírta; most már ők is mindenre el vannak határozva vele szemben s azért megkezdtek erőles akciójukat első sorban főcsapatjait: a hazafias liga ellen. Constans belügyminiszter fogadást tett, hogy nem nyugszik, míg a boulangismuskat veget nem vet.

Boulanger látva, hogy az élethalálharc most már tényleg ellene megkezdődött, eikerübeulennek találta erre tüntető nyilatkozattal válaszolni. Alkalmat talált arra a Toursban tiszteletre rendezett egyszerű banketten s ott határozottan ki-mondotta egész Franciaország előtt, hogy ő a mai parlamentaris köztársaságot megbuktatni s helyébe a parlament nélküli republikant akarja tenni. Első pillanatra egy parlament nélküli köztársaság non sensusnek látszik, mert ilyesmi még nem fordult elő meg alkotmányosan kormányzott monarchiában sem, — de a francziák szempontjából van ennek értelme s ő a — legalább a nép — nem találják ezt abszurdumnak. Mert a mostani francia parlament az ő számtalan egymással versengő törzskéivel teljesen lejarta magát s magát a parlamentarizmust is diszkreditálta, s nekik oly kormány kell, mely úgy a bel-, mint főleg a külpolitikában a nemzet becsavagnak megfelelő változást hozzon létre. Boulanger akarja azt, a mostani kormány nem, s itt kezdődik most Franciaország legkritikusabb helyzete.

Két hatalom fogja most az élethalálharcot megvívni. Egyik fél győzelme a másiknak megsemmisítését tetelezi föl.

Vagy Boulanger győz s akkor vége a mai köztársaságnak, vagy pedig Boulanger kell megsemmisíteni, hogy a kormány és a köztársaság megmentessék. S ez éppen a baj. Boulanger perbe fogják fogni s kétségtelenül el is ítélni, de a börtönbe vetett, vagy száműzött Boulanger nem kevésbé veszedelmes lesz, mint a szabadon agitáló Boulanger s a vélt vértanuság csak még nagyobb glóriát szövedt egyénisége körül. A kölcsönös öldözés, terrorizálás gyöngyitni fogja az országot bent s kifelé, s a vége mégis csak az lesz: hogy a mai kormány s a köztársaság okvetlen megbukik.

Az erők kölcsönös megörlése elhúzóhatik az ősi általános választásokig, de ekkor egész elementáris erejében fog nyilvánulni az elégtelenség nép akarata s akkorára igen kétséges, hogy minden öldözetés dacára nem Boulanger lesz-e a győztes. Ha pedig őt bármilyen módon eltennek láb alól, lesz helyette más, ki ugyan-azt akarja, a mit Boulanger, csak hogy lehet, hogy az még parlament nélküli köztársaságot sem fog akarni, hanem az armádáját hajlandó hadsereggel — király, vagy császárnak fogja magát nevezni. . .

— Országgyűlés. A tegnapi tanácskozás rendőri fedezet alatt vette kezdetét. Az országához vezető utcák lovas és gyalogrendőrök által sűrűn voltak megszállva, kik minden járó kelto gyanus tekintetekkel mérték végig. A rendőrség szigorúan utasítva volt, bármiféle kegyetlenség által is megakadályozni, az esetleges tüntetéseket. A Neugebäude, az illóli és Károly kaszányából három gyalog zászlóalj rukkolt ki a nemzeti színház épületéhez, hol a függetlenségi kör van. Az egész épületet csillag szarony vette körül, mi mellett a Tisza hatalma annál sötétebb színtet fűt. A főváros hangulata rettenetesen izgatott volt.

A szavazást rendkívül izgatott vita előzte meg. Uray Imre és gróf Károlyi Gábor hatalmas csapásokat mérték meg egyszer a kormány fejére.

Károlyi Gábor így vezette beszédét: „Menjen már Tisza Kálmán, adjon nyugalmat a közvéleménynek. A nemzet szívesen megadja neki a penzót.”

Az ifjusághoz pedig így szólott: „A hazáért életünket, vértünket, de tisztí bojt az osztrak császártól német nyelven elfogadni nem szabad.”

Majd a zárbeszédekre kerülvén a sor, Bolgár Ferencz nemcsak hevel előadott és magas színvonalon álló beszédében reaszummálta a mérsékelt ellenzék álláspontját a hadsereg kérdésében.

Erre Gajary Ödön a maga határozati javaslata mellett egy nagy provokativ beszédet tartott, mely ismét a hibák és tápintatlanságok sorozatát szaporította. Hoitsy Pál ezt röviden, de annál vélelősebben emelte ki, s a többségre hárítá az „izgatás következményeiret” a felelősséget. Fenyvessy Ferencz pedig pár szóval hatalmasan vágott vissza személyes kérdésben Gajarynak.

Báró Fejérváry rövid felszólalása után, óriási izgatottság közt, 1 óra 15 perczkor a szavazás következett.

A többség elfogadta a 25-ik szakaszt és az ellenzéknek minden módosítását visszautasította. Óriási izgatottság közt folytak le a szavazások, melyek kétszer névszerint, négy-szer pedig felállással történtek meg. A képviselőház ülésterme szűfőlásig tele volt. Epp úgy a karzatok is.

Az első névszerinti szavazás a második önkéntesi évre szóló s itt az ellenzék a különvéleményre igennel, a kormánypart nemmel szavazott. Ennél 145 ellenzék szavazat adott be s a kormánypart többsége 109 volt.

Az első névszerinti szavazásnál Szilágyi Dezső az ellenzékkel szavazott s zajos eljenzés követte szavazását. A második névszerinti szavazásnál, mely a 24 és 25. § egészére szolt, a kormánypart szavazott igennel s az ellenzék nemmel!

Midón Jókai Mór igennel szavazott, kisietett az ülésteremből, az ellenzék pedig kiáltani kezdé: „hol van?” „nincs itt!” — A nagy zajra Jókai visszatért és meghajta magát az ellenzék előtt, mely óriási „hoch!” kiáltásokban tört ki.

A többség soraiból Kricsfalussy Vilmos a 25. §. ellen szavazott, s hosszan tartó eljenzést kapott. Báró Kaas Ivor hangosan kiáltá, mikor szavazásra hívták fel „hazám ellen — nem!” — mire a többség konsternálva zajongott, az ellenzék pedig zajosan eljenzett. A négy gróf Károlyi most is minden szavazásán az ellenzékkel szavazott, s az ellenzék zajosán éllette a „nagy gróf Károlyit.”

Nagy izgatottság támadt, mikor Polonyi Géza nevet hívták. Polonyi a szavakkal szavazott: „árulás mellett nem!” A többség ismét zúgott, az ellenzék pedig tüntetve eljenzett. A zajnak az elnök vetett véget, a ki kijelenté, hogy senkinek sem szabad szavazatát indokolni. Zajos eljenzés támadt, midón Szilágyi Dezső is a §. ellen szavazott. Thaly Kálmán „három nemet” kiáltott egymás után.

A mint Tisza Kálmán szavazott, kitört a „hoch” és a „ja!”

Eljenzették Zay Albert gróft is, aki szintén az ellenzékkel szavazott. Az első névszerinti szavazásnál az elnök az „L” betűt húzta ki, mire az ellenzék zajos kiáltásokban tört ki, a kormányra mutatva „El!”

A második névszerinti szavazásnál a „B” betűt húzták ki, mire az ellenzék rö-

A „DEBRECZEN” TÁRGZAJA

Tompa Virág-regéi.

(Irtá és a felolvasókör márcz. 20-iki estélyén felolvasa: Kása Barna.)
(Folyt. és vége)

Tompa igen gyakran használta az allegorikus formát és alakot s azt annyira meg kedvelte, hogy a legtöbb költeményeiben alkalmazott allegorikus képeket és színeket. Virág-regéi pedig — mint fentebb említettük — bátran sorolhatók az allegoriák közé. Vegyük mindjárt az első, „A z i b o l y a” címűt. Az ibolya boldogtalannak érzi magát, mert elrejtve, észrevétlenül is, de nyugalmat biztosít, alacsonyok tartván, a magasba vágyik? Midón azonban megmondja, hogy a magasban mennyi küzelem, mennyi szenvedés várna reá, melyeket jelen szerény helyzetében elkerülhet, lemond nagyobb ábrándjairól és terveiről s nyugodt melegegedéssel, beketlenül viseli tovább sorsát. Ime, ez az allegorikus rege rejtejt eltelte!

A „Szarkaláb” regéje a csapodárság s a kicsapongó élet allegóriáját kepezi. Elindult a szarkaláb nót keresni. Anyi szép virágot talál, hogy nem tud közülok választani. Egyiknek is, másiknak is szépeleg, de mert változás előtte az élvezet, hűtelen lesz mindegyikhez. Egy darabig virág foly az elete, de azután a virágok belátják szarkaláb csaláságát s egyik sem áll vele többé szoba. Eltelnek az ifjuság élvezetes napjai s szarkaláb egy magára hagyatva sinlódik. Ekkor

koporsójára. Letörte a liljomot is, melynek sorsa a lón, hogy a halott lánykával együtt a koporsóba zárták. Borzadva ébredt fel almából az ibolya s így szólott:

— Hála, hogy vagyok kis ibolya én!
Jobb nekem itt a bokrok enyhiben
Szerényen élni s észrevétlenül;
Hol szakgató kéz és zápor nem ér,
Es a vihar bántatlan átrepül.
Fedezd el lágy fű s leveles bokor!
Folyjon kis eltem, a miké folya!
Ne legyek en rózsza vagy liljom,
Legyek illatos szerény ibolya!

Kinek ne jutna eszébe e rege kapcsán a sorsával elégedetlen szegény ember, ki helyzetet, mely ha gazdagságot és dicsőséget nem is, de nyugalmat biztosít, alacsonyok tartván, a magasba vágyik? Midón azonban megmondja, hogy a magasban mennyi küzelem, mennyi szenvedés várna reá, melyeket jelen szerény helyzetében elkerülhet, lemond nagyobb ábrándjairól és terveiről s nyugodt melegegedéssel, beketlenül viseli tovább sorsát. Ime, ez az allegorikus rege rejtejt eltelte!

A „Szarkaláb” regéje a csapodárság s a kicsapongó élet allegóriáját kepezi. Elindult a szarkaláb nót keresni. Anyi szép virágot talál, hogy nem tud közülok választani. Egyiknek is, másiknak is szépeleg, de mert változás előtte az élvezet, hűtelen lesz mindegyikhez. Egy darabig virág foly az elete, de azután a virágok belátják szarkaláb csaláságát s egyik sem áll vele többé szoba. Eltelnek az ifjuság élvezetes napjai s szarkaláb egy magára hagyatva sinlódik. Ekkor

megbánja előbbi csapodár életét, de már késő!

— Bánat gyöttri szarkalábat,
Lombja hervadt, arca sápadt.
Mely csapongván, elveszett:
Szánja most az életet!

S néha multján nézve által,
E hazug vigasztalással
Szokta csalni önmagát:
Vigan eltem legalább!

E vigasztalás azonban nem segít rajta, szarkaláb tovább teng s nincs senki, a kivel fájdalmit megossza. Száraz kóróvá lesz az élete, mig végre a vihar megszánja s irtalomból a sirtalmokhoz veti!

E regének allegorikus czélzata annyira világos, hogy első olvasásra kivehető s számos kopaszodó agg-legény okulhatna belőle! Igen érdekes a b a j n o k f u regéje is, mely a képzésből és nagyartatásból eredő kellemetlen családokosok mutat rá. A to leg-szebb virága, mely eddig minden kerót elutasított, beleszeret a bajnok fűbe, melyet még nem látott ugyan, de neve után itelve azt hitte róla, hogy olyan szép, mint egy deli bajnok! A to környéken nagy kíváncsisággal várják a bajnok új megerkezését. Midón ez megtörténik, nagy hahota támad, mert a várt deli virág helyett holmi hitvány giz-gaz, egy törpe rossz káka érkezett oda völégényképen. A kevély virágszál, mely a bajnok-fűben így megcsalódott, pártában marad. A bajnok fű pedig most is ott nyomorog a rétszíelen, hol egykor olyan nagy szégyen érte.

E rege tanúságát maga a költő elmondja a következő sorokban:

— Ki sokat válogat:
A selejtest kapja!
Ki nem néz érdemet,
S többet ad a vérre,
Érzelg, képeleg:
Bolondná lesz végre!

A h a v a s i r ó z s a regéje az önzetlen hazaszeretet allegóriája. Mert nem csak akkor kell szeretni a hazát, ha ennek földje dúsan táplál bennünket, hanem akkor is, midón az ősi föld kevés jöletet nyújt. Még a legháládatlanabb tájakon lakó népek is ragaszkodnak hazájukhoz, szülőföldjükhöz, melytől nem válnak meg még akkor sem, ha boldogabb vidékre lehetne vándorolniok. A zord felvidék szülőitei, ha látják is a gazdag, déliabos alföldi tájakat, visszavágnak hegyek közé, hol bícsójuk rengett. Honához, szülőföldéhez az embert valami sajátosság, ösztönzerű szeretet köti, melyet a szívből sohasem lehet kiirtani Ezt példázza a h a v a s i r ó z s a regéje, mely tárgyánál fogva leg-szebb hazafias költeményeink között foglal helyet s Tompa virág-regéi között formailag az a legbájosabb.

A h a v a s i r ó z s a, mely a bécztetőn magánosan, de függetlenül él, a búske kerti rózsák, kik rokonuk sorsát megszánták, kövérséget küldnek. Hívják, hogy hagyja oda a bécztetőt, s menjen közbök a kertbe lakni. A h a v a s i r ó z s a azonban nem enged a csabító szavaknak, mert csak honában, a bécztetőn lehet boldog. Gyönyörben fejezi ki a szülőföldhöz és hazához való ragaszkodást a h a v a s i r ó z s a e vers-sorokban:
Körö tebened!
Szülőlté földem!

GIT

ALTERS

Legegészségesebb ital!

Vetemény-magok:

Arakamentes francia, magyar luczerna, lóhere, muhar, angol perje, diszkertekhez való finom apró, pázsit-fű, nagy buczok és kerek sárga oberndorfi takarmányrépa, konyha- és virágkerti-magvak, a legjobb és csiraképes minőségben, lehető legolcsóbb árak mellett kaphatók Debreczenben

GASZNER KÁROLY

fűszer- és magkereskedésében
Czegléd utcán

102

Az ISTVÁN-gőzmalom társulat

ARJEGYZEKE

Helyben kötelezettség nélkül
1887. aprilis hó 18-án Budapestben
1887. é. június 1-én életbe lépő új adási, névelési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.

100 kiló.	16 40
150 kiló.	15 40
200 kiló.	14 40
250 kiló.	13 40
300 kiló.	12 40
350 kiló.	11 40
400 kiló.	10 40
450 kiló.	9 40
500 kiló.	8 40
550 kiló.	7 40
600 kiló.	6 40
650 kiló.	5 40
700 kiló.	4 40
750 kiló.	3 40
800 kiló.	2 40
850 kiló.	1 40
900 kiló.	0 40

A fűszer- és darva korpa árából eddig engedélyezett 5%-től engedmény a nememeltt egyezmény folytán szintén engedélyezett.

Debreczen, 1889. febr. 26.

Polhivás.

Hivatalok, kereskedők és kiki bérmentes beállításra kapják azonnal a legújabb, legolcsóbb és legbiztosabb iró-és másológépek prospectusát.

Steuer Ottó

Friedrichstrasse 243 sz. n.

tón ezt kiáltotta: „Bécs!” A kormány- pártból a javaslat ellen szavazott: Kricsfalussy és Zay Albert grófon kívül Boér Béla is; távol voltak Benedek Elek és Miklós Gyula és többen. Igennel szavaztak 253 an nemmel szavaztak 144, a többség ismét 109. Gyásznapi!

A delutáni órákban, mielőtt a szavazás egyre tartott, a képviselőház környékén, különösen a Múzeum-körúton mind sürűbbé lett a tömeg hullámzása. Az emberek lázas kíváncsisággal tudakolták egymástól a szavazás eredményét s a feszült várakozás nőttön-nőtt. Midőn az ülés véget ért, a rendőrség megrettette a minisztereket a távozására a kellő előkészületek. Lovasrendőrök vágattak előre. A megyetemet előtt két lovasrendőr kocsija elé szegődött, mintegy harmincz lépésre. A kocsija mögött két más berkocsi ment szorosban a miniszterelnöki fiáker mögött. Az egyik berkocsiban detektívek ültek. A Hatvani-utcánál a menethez csatlakozott hátul más két lovasrendőr és vágattak a Károly-körútra. Így vonult fel Magyarország miniszterelnöke Budára. A nép fityolt, nevetett és újjal mutogatott rá.

Balföldi hírek. Az ország függetlenségét a 48-as párt hetfőn delután 6 órakor Irányi Dániel elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen a véderő-javaslat részletes tárgyalása folytattott. A javaslatot a 32-ik szakaszig tárgyalta le. Az önkéntes-orvosnövendékekre vonatkozólag a párt indítvány beadását határozta el, azt javasolván, hogy teljesleg szolgálatuk nem egy felév, hanem csak nyolcz hét legyen. — Baross — mint belügyminiszter. Baross Gábor, a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével újonnan megbízott miniszter, vasárnap d. e. 12 órakor jelent meg a belügyminiszteriumban, hogy hivatalát elhagylja. A miniszteri szobában a távozó miniszter fogadta őt. Később Beniczky és Lukács államtitkárok vezetésével, az osztályfőnökök tisztelegtek az új miniszterrel, kit Beniczky üdvözölt, bemutatván a miniszterium osztályfőnökeit. A tisztelegés után Baross a két államtitkárral tanácskozott, melynek végzetével nyomban megkezdte hivatalos működését. — A király külön kihallgatásokban fogadta Kálnoky gr., Tisza és Baross minisztereket. Hetfőn del előtt Szechenyi kereskedelemügyi minisztert fogadta a király kihallgatáson. — Bauer báró közös hadügyminiszter rövid tartózkodásra Budapestre érkezett. — Új törvényjavaslatok. A belügyminiszteriumban újabban két törvényjavaslat készült el. Az egyik az országos közigazgatási bíróság szervezéséről, a másik a magasabb állásokra képesítő közigazgatási gyakorlati vizsgáról szól. A közigazgatási bíróságról szóló javaslat még az őszszel tárgyalás alá kerül, hogy a jövő év első napján törvény gyanánt életbe léptethető legyen. Allitolag már ki volna szemelve az egyenlőség is, ki az országos közigazgatási bíróság elnökévé nevezetnének ki. Ez Tisza Lajos gróf vagy Lukács György belügyminiszteri államtitkár volna.

Munkás tüntetés a fővárosban. Nagy munkásgyűlés volt hetfőn delután a budapesti régi polgári lövőház udvarán, ahol mintegy kétezer munkás gyűlt össze. A négyületes tárgyat az általános szavazatjog és a munkások baleset elleni biztosításának kérdései képezték. A teljes rendben lefolyt munkás-négyületes befejezése után, pont delután 5 órakor, a munkások oszolni akartak a lövőde udvaráról, midőn egy szekre felállt Haza fia Verai

János, a „haza koszorú vándor dalnoká” és beszélni akart. Géczy rendőrtanácsos s a négyületes jelen volt detektívek erre felszólították Hazafit, hogy hagyja el a helyet. A munkások azonban hallani akarták Hazafit s mikor végre is a rendőrök elvezették, száz meg százán kiabálni kezdtek: — Le a spicikkel! — Le a Mihásznakkal! A másik perczben botok emelkedtek a titkos rendőrökre s egynehányat oldalba isdöftek és megütöttek. Sőt Géczy rendőrtanácsos is hátra dőtte valaki, mire a rendőrtanácsos kardot rántott, de csakhamar visszadugta hüvelyébe s felszólította a zajongókát, hogy csendben oszlojanak szét. A munkások tömegesen mentek ki a lövőde-terre, ahol ez idő alatt nagy sokaság gyűlt egybe. A lövőde kapujánál két gyalog és két lovasrendőr állott. A kitűzőlő munkások dübe ezek ellen irányult s újra felhangzott a kiáltozás: — Le a Mihásznakkal!

A kiabálók neki is estek a két lovasrendőrnek s menten lehúzzák őket, ha sebes vágatással tova nem iramodnak. A munkások ezalatt kisebb csoportokat alakítva, elhatározták, hogy tüntetni fognak a kormány ellen s a függetlenségi kör elé vonulnak. Meg is indultak a király-utcán befelé s zajosan eltek Kossuth Lajost és abczugolták Tisza Kálmánt. Közben pedig rágyújtottak az „Abczug Tisza, abczug Csáky” nótára s úgy vonultak tovább. Utközben az emberáradat egyre nőtt s Géczy tanácsos, ki a tüntetőket egyint ment, hasztalan szökött a tüntetőktől távozásra. A menet éppen a Terezs- és Erzsébet körút torkolatához ért, amikor egy szakasz lovasrendőr uggett utána Molnár felügyelővel az élén. A rendőrök megállították a menetet s Géczy tanácsos, Czajlik kapitány és Molnár felügyelője ő felszólította a tüntetőket az eloszlásra. Mikor ez sem használt, megfuvatta a trombitát s a másik perczben a lovasrendőrök gázolni kezdtek a tömegben s a kit elértek, botokkal ütöttek. Oriási ijedelem támadt s a sokaság négyfelé menekült az Erzsébet- és Terezs-körúton s a király-utcán végig. Csakhamar tiszta lett a térség. Üldözés közben a titkos rendőrök egy pár tüntetőt elfogtak s bekísérték a VI. ker. kapitányságra, de legnagyobb részüket szabadon bocsátották. A rendőrök, dacára a tüntetők szétverésének, messze-menő intézkedéseket tettek s az üllő-uti kasszányából egy zászlóalj 44-ik gyalogezredre i katoná Helm százados vezénylete alatt ki-vonult s a népszínház mögött foglalt állást. A függetlenségi kör elé szinten egy zászlóalj baka vonult ki Scotti ezredes vezénylete alatt s nagyszámú lovas és gyalogrendőr. — Este 7-8 óra közt a népszínház mögött több ezernyi nagy tömeg verődött össze, mely roppant zajt csapott. Dalolt, éljenzett, abczugolt s a rendőröket megdöbölt. Erre Berczky kapitány egy szakasz lovasrendőrrel 4-5 rohamot intézett ellenük s szétverte őket. Ez alkalommal engedtelenséget három tüntetőt tartóztattak le. — A népszínházba e tüntetés alkalmával csak nagy ügyfél-bajjal lehetett bejutni. A tüntetés azonban úgy itt, mint a többi ponton véget ért s este 8 órakor az összes katonaság bevonult.

Mit várhatunk a városi közgyűléstől? Debreczen, márcz. 26. Semmiből sem győződhetünk meg annyira, mint a 25. §. ellen folyt mozgalmakból a felől, hogy a hazaszeretet csakugyan nem monopoliuma egyes pártoknak, hanem közös kincse minden magyarul érző embernek egy-

aránt. Ime, a midőn a 14. §. az alkotmányt, a 25. §. pedig megütötte a nemzeti nyelvet, szabadelvűpárti, vagy ellenzéki polgárok felretették az őket elkülönböző álláspontokat és egyesült erővel szállottak sikra a közös nemzeti kincs megoltalmazására. A mi e küzdelemből külön vált és a nemzet ellen működött egész brutális erejével, az Budapesten volt az országgyűlésnek hamisított mandátumokkal, névlajstromokkal, telekvádrákkal, vesztegetéssel és hivatalos preszóval összejáratott többsége; Budapestén úgy, mint a vidéken mindenütt, pedig nem vala más, — mint csak a hivatalos Magyarországi. — Vagyis az ország kinevezett, vagy választott hivatalnokai ellensúlyozták csak az ország és a választók akaratát. Istennek háa azonban, hogy a szabad polgárság idáig nem követte a hűtlen sáfárokat s oly ellenes támadt e házában szerteszét, hogy a 14. §-t szerencsésen el is mosta s a 25. §. kévéjéből egy kis utasítási- és határozati pótvajavaslat vált. Eltekintve attól, hogy a hatalmas mozgalom annyira fölebrszte a nemzetenek már-már elalattott alkotmányos erzekét és feltő gondját nyelve iránt, hogy ez már magában is nagy és oriási eredmény, a melynek gyümölcseit lehet, már a közel jövőben (s ki tudja, mit hozand ez a jövő?) szedhetni fogjuk!

A híres 25. §-ról szólva, tehát hangsúlyozzuk, hogy mennyire jó, mily üdvös az, ha a polgárság pártion kívül együtt harcol az érdekekben, a melyek nem pártkérdések, hanem az abszolút hazaszeretet nagy kérdései. Itt Debreczenben pedig szinten vannak kérdések, a melyek különösen a város polgáira nevező tünek fel oyanoknak, hogy azokat a város és a lakosság általános érdekeiben kellene partleltetniekn tekinten s így, egyesült erővel elintezni. Vegyük p. o. azt a furcsa kis históriát, a mely éppen most erősen foglalkoztatja a beavatottabb köröket.

A horlogyaszász szövöket harczias korából eleget ismeretes Pap László, kinek most bormerése van a czeplő-utczán, ezen üzletben hamis mértéket használván, ezért itten 25 frt pénzbírságra ítéltetett. A határozatot Pap László megfellebbezte a miniszteriumhoz, a miniszterium azonban, a helyett hogy lezállította volna a pénzbírságot, felemelte azt 50 forintra. Ezután Pap László ismét csak hamis mértékkel mért, minek következtében az itteni rendőrség, tekitettel arra, hogy a miniszterium, már egy előző alkalommal, hasonló kiharásért 50 frtra ítelte, most ezen kihágás ismétlése következtében, 100 frtban, Pap László felebbezése és a polgármester be-folyása folytán, a rendőrség által kiszabott pénzbírságot lezállította 40 frtra. Megtörtént tehát az a skandalum, hogy a tanács keve-sebb pénzbírságra ítelte Pap Lászlót egy másodizben elkövetett kihágásért, mint a milyen pénzbírságra ítelte őt felebbezes útján a miniszterium, ugyanezon kihágásnak első ízbeni elkövetéséért.

Ez a szárazon előadott tény s mégis arra bizonyít, hogy a hivatalos köpeny alatt bőven találatnak oyan úgy nevezett disznóságok, a melyeknek orvoslása aligha nyilik az esetben, ha a szabadelvű párt könteltessegenek tekinti minden oly visszaéléseket halgatással mellőzni, a melyet a köréből kikerült hivatalnokok követnek el.

A szabadelvű párt azonban számlál független helyzetű polgárokat is, a kiknek folytatniok kell azt az önálló föllepést, a melyet a politikai teren éppen most tanusítottak és

tanusítanak. Semmiféle hivatalos hatalom kedvéért nem engedni a hazai jogából s a hazai meggyőződésből, ez az elv, a melyet ki kell bővíteni odáig, hogy abban a város és városi lakosság jól felfogott érdekeinek oltalma és éber ellenőrzése is tért foglalhasson. A szabadelvű párt egésze így expidiáhatja azon tévedését, hogy eddig vakon követett oly politikát, a mely a hazának kárára szolgált s karjaival magához rántotta a köz és magán élet minden ágazatát. Ezen kormányzat még ott is rabszolgai engedelmességet követelt, a hol még despota államokban is az egyéni meggyőződésnek és lelkiismeretnek van az elhatározás joga fenntartva.

Ezentul tehát úgy politikai, mint speci-aliter városi kérdésekben csak is a közjó szempontjai vezessenek, ledöntve a jobbakat is elválasztó párt-sorompókat s végkép leször-va a hatalmi presszó szegyenletes jármát. A holnapi városi közgyűlésen valóban szabadelvű gondolkozásunk és politikai függetlenségünk dokumentálására nyilik fényes alkalom.

Oly jelentéktelen körülmény az ügy érdemében ez a parlament tegnapi szavazása s a 25. paragrafusnak a várt nagy többséggel történt elfogadása, hogy arról szinte elfeledtünk s zólani. Miután ezen többség keletkezésének történetét ismerjük; mivel tény, hogy ezen többséget a szabadelvű klubban szinten leszávazta a többség többsége s ezek, az ellenzéki pártokkal s a szavazástól, választóik óhajára elmaradt kormánypárti képviselők, még a házában is a valódi többséget képezik e kérdésben; tény levén továbbá, hogy előkelő városi és megyei községek s a legtöbb kerület, ugy szinten az erett gondolkozású magyar tanuló ifjuság, tehát a nemzet tulnyomó többsége a 25. §. ellen nyilatkozott;

minden kétszegen kívül állván végül, hogy a nemzeti nyelv elárulása s a nemzet kultur-munkájának jövődjé végszére hivatott intelligens magyar ifjuságunk éppen e teren való megakadályozása egy nemzetnek sem lehet törekvése; mindezeknél fogva, a parlamenti mestertől többség szavazata után kétszerte helyén való és alkalomszerű, hogy a főrendiháza hoz való felírás (ezt óhajítja a pártunk) vagy a tegnapi szavazás felletti sajnálkozás alakjában, Debreczen városának közönségei hozzájáruljon ahhoz, — hogy tekintélyes szavával a nemzet tiltakozása meg teljesebbé s hatalmasabbá váljék.

Debreczenre nézve még fennáll az a speciális eset, hogy mi akartunk annak idejében tiltakozni, de a hivatalos furlang kijátszotta egy tekintélyes városi bizottságnak s a komoly polgárságnak erre vonatkozó törekvéset. Kivált a polgármester ur viselte magát felszegen. Erdemes, hogy holnap szemmel tartzuk a főispant és a polgármestert. Egy tekintetre kitűnik most a főispán és a polgármester közt egy a hasonlóság, mint a különbség.

A Tisza-pártiságban meglepően hasonlít a kettő. A főispán azonban — a ki elvlegre is közigazgatási tehetség — s tul ment a véderő

Hisz ha egyebb becse nem is lenne Tompa virág-regéinek, csupán azért is meg kelene őket becsülnünk, mert azok a magyar verselési technika remek-műveinek mondhatók. A különben is gondos költő rendkívüli gondal dolgozott e regéken s ennek meg is látszik a nyoma. Verssorai oly szépen csengenek, mintha zenét hallanánk, — rimei csengők, hajlekönyak, — képei, hasonlati eleveinek s találók; — mindenik költemény arról tanuskodik, hogy valódi nagy költő agyában születtek meg s mesteri kez formálta őket.

Tompának, ki eleve utolsó éveiben sokat betegeskedett s kit e mellett családi veszte-ségek is sújtottak, utolsó vigaszát és örömet e Virág-regék képezték. A kiadó igen díszes és tetszéstől kiállításban jelentette meg e művet, melyet a közönség csakhamar elkopodott. Sok örömtől és vigaszt nyújtott az elismerés a beteg költőnek s a koszoruk, melyeket Virág-regéivel szerzett, éppen alkalmasok voltak arra, hogy beföldjék egyszerű koporsóját. Sirján a természet is virágokat ápol. A virágok bizonyára halásan tenyésznek sirján, mert senki se dicsőítette őket annyira és oly szép nyelven, mint Tompa. De a magyar hölgy-közönségnek is hálával és elismeréssel kell adózni azon költő emlékének, ki oly művet nyújtott hazája hölgyeinek kezébe, melyet a nagy nemzetek irodalma is méltán irigylhet tőlünk!

A költő művei túléltek a mohos századokat s mig ezek egymás után venünek: örök-re úde és ifju marad a költeszet, mely hivatott művelői számára koszorut és halhatatlanságot biztosít!

Inkább leszek, mint Másutt virág! Szébb itt az ősz, mint Más föld tavasza; Az éj, mint más hol A napvilág!

Szeretve hozzád Simulok!... érted En nem cserélek Más idegent; Oh mert előttem Hazám! te földed Minden fűszála, S porszeme szent!

A havasi rózsza neve alatt itt maga a költő beszél, ki úgy szerette honát, szülőföldét, a mint csak egy valódi költő szeretheti. Mig Petőfi határozottan az alföld költője, melynek szépségeit száz és száz dalban dicsőíti, mig a felföldet csak csodálja, amde nem szereti: addig Tompa inkább a felföld költőjének mondható, előszeretettel veszi képeit a bércezes, völgyes tájakról, melyeknek változatos pompájában elgyönyörködik. Azért tünteti föl a havasi rózsát is úgy, mint a hazaszeretet, a szülőföldhöz való ragaszkodás igazi példányképet.

A repkény regéje a költeszet és szerelem halhatatlanságát dicsőíti, melyet — a regé végső sorában — következőleg fejez ki a költő:

— Kihűl, elhamvad a kebel... De tul időn és életen; Örök virulatban vagyon A költeszet és szerelem!

A gyöngyhím s demutka regéje az ideális szerelem allegóriája. Gyakran van arra példa az életben, hogy a szerelem, midőn valóra válik, elveszti ingerét, mert

lekopik róla az idealizmus-zománcza. Gyöngyhím és demutka egymás mellett virulnak a réten, de szerelemben nem egyesülhetnek, mert köztük foly a patak. E miatt sokat buslakodnak, de vigasztaló szózat zeng a légből, mely megnyugtatta őket:

— Akarjátok egymás öleiben Láz közt hervadni el: Mint ifjan élni a sovár kéj Édes gyötrelmivel?

S tudnátok a vak szenvedélynek Karjába vetni mind: Mi annyi kéjt ad s annyi búbájt Szűz arczotokra hint?!

Nem szánnátok a szívnek álmát? Es volna lelketek: Hogy a pezsgő vágyért unalmas Valót cseréljete?!

Eltelnek a szív a valóval: De a vágy es remény, — Jótékonyan igaztva, úgy áll ott... Frissen tarja, mint harmat a virágot A nyárnak idején!

Gyöngyhím s demutka, most is a zöld Réten virítanak; S hiven szeretnek... mert köztöttük Foly most is a patak.

Ifjan maradt meg kebleikben A boldog szerelem: A vágy s remény hűvös harmatja Locsolva csendesen.

A csalán regéje a rágalmazó bűnhődését festi. A csalán — minden alapos ok nélkül — rágalmazza a virágokat az árvalányhaj előtt ki éppen házasodni készült. Az

árvalányhaj, a rét lovagja, kinek bokréját a szél, hajtogatja, hitelt ad a rágalmazó szavaknak s agglégény marad.

— A csalánt a megsértett virágok Megátkozván: megfogá az átok. Ki hozzá nyul, össze csipi, marja, A világtól megvetésnek adva: A belend s az üröm közt sötétben Ott kinlódik — a sövény tövében!

A rágalmazó tehát megkapta büntetését: a világ megvetését, mely mindazokra várakozik, kik embertársaik (itt a virágok) gyengéit hibákká fuják föl s titkos gyönyört találnak a legkalandosabb és legképtelenebb hírek terjesztésében.

Ennyi szemelvény, melyekhez hasonlót még számosat lehetne idézni, ugy hiszem elég annak a behizonyítására, hogy a Tompa virág-regéi (egy nehányat kivéve) allegoriáknak tekintendők.

A ki nem ebből a szempontból iteli meg e költeményeket, az a virág-regékben pusztán költői csecebecsét, játék-szert lát; holott a virág-regék mely érzes, mely elme, mely gondolatok szüleményei egészen új alakban, melyeket ezen alak miatt kicsinyelni nem lehet.

Pár ével ezelőtt egyik ismert nevű fiatal költőnk a sajnálkozás bizonyos nemével nyilatkozott Tompa Virág-regéről. — Szegény Tompa — ugymond — ő még virág-regéket is tudott írni! E nyilatkozatra csak az lehet a válasz, hogy nagyon sokat kívánok az illető költőnek akkor, midőn azt kívánom, hogy hagyjon ő is oly értékű szellemi kincset nemzetére, mint a minőt Tompa Virág-regéiben hagyott! Persze a mai — hogy ugy mondjam effélett költeszet — nem tudja méltányolni azt a mély és gyöngéd érzeit, mely Tompa minden sorában nyilatkozik, melyet sajnosan nélkülöz az epigon költők hada!

kérdésében a megengedett határokon s azért meghallotta tőlünk az erélyes „megállj” kiáltást, de legalább a most divó felfogások szerint, fájdalom, oh! nagy fájdalom — mégis kimentü az, hogy ő — a kormánykinevezett közege.

Kétségtelen az is, hogy ő a nevet a „Pap Laci”-féle szöszökbe keverni nem igen fogja...

A polgármester ur viszont amellé, hogy egyáltalán nem közigazgatási tehetség, és a mellett hogy mindég pártolta s pártolja most és pártolni fogja örökké a Pap Laci szöszöket, ő még szépen elefejté, hogy a polgárság bizalma által megválasztott tisztviselő lenne s ily minősége daczára — minősíthetetlen tapintatlansággal járt el a törvényjavaslat ügyében, a legtekintélyesebb városi polgárok ellenére.

Tanulhatna a vele k. b. egyenrangú hivatalviselő s szintén szabadelvű párti Rásó Gyula alispántól, a ki e kérdésben tapintatosan ösze tudta egyeztetni a tisztviselő és hazafi álláspontját.

De a parlamenthez is lehetne még szólan, felkérvén a nemzet képviseletét arra, hogy — tekintvén az általános mindig fokozódó s még veszélyesebb is válható felháborodást és a nemzetnek mindenfélét nyilvánuló felháborodást — gondoskodjék a véderőjavaslat tárgyalásának további folyamában oly §-okról, melyek a 24. és 25. §-ban foglalt káros intézkedéseket ellensúlyozzák, vagy legalább kellőleg enyhítsék.

Bármi történjen, a mi véleményünk szerint kivált az ellenzéki érzelme s talán minden független helyzetű s szabadelvű gondolkosú férfiak hazafias kötelessége, hogy a holnap delelőtti közgyűlésen megjelenjenek — azert, hogy a 25. §-ellen szavazván, ezen a haza legjobbjai által hazafiasulnak bélyegzett menyletet elítéljék.

A közgyűlés 9 órakor kezdődik s az átiratok rögtön, néhány jelentéktelen tárgyat után színe kerülnek. Kérünk tehát korai megjelenést.

Lesznek határozott színezetű indítványok (hivatalos forrásból, vagy a független és szabadelvű gondolkosú polgárság megfogódásából eredő indítvány) de mint rendszeren szokott lenni, azt hisszük, hogy bizonyára akadni fog u. n. közvetítő indítvány is.

Bár legbizalmasabbnak vélők, ha mindenki tartalektalanul elitné a törvényjavaslatot, de egy lépés a hazafias magaslata felé s a lelkiismeret szavának meghallgatására mutat már az is, ha valaki nem csatlakozik a hivatalos pressió álláspontjához.

Bár az kivált az ellenzék férfaira szegyen és gyalázat volna, a függőbb helyzetű egyén jól teszi, ha elmarad a gyűlésről, — ha azon nem lenne módja másként szavazni, mint — a haza ellen!

A nemes tanuló ifjúság figyelmébe ajánljuk, hogy a hallgatószámára fenntartott helyek nem tölthetők be diszcebben, mint ha azok a közügyek és saját érdekük iránt érdeklődő ifjúság foglalná el.

Lesznek — a mint értesülünk — olyanok is, kik a városháza előtt fogják bevárni az eredményt s az arra vonatkozó tudósításokat. Lehet, hogy lesznek szónokok, a kikkel szemben alkalmat kell keresni a hála kifejezésére.

Hiszen miről lesz szó holnap? Az ifjúságról, hogy az ne akadályoztasék hasztalanul, egzisztenciájának megállapításában s a polgári pályán való nemes haladásában. Ne akadályoztasék mindebben egy a haza javára nem szolgáló, a haza es trón védelmére nem emelő, pusztán hatalmi tulkapaszon alakuló szeszély által.

Szó van az anyák könnyéről, kik fiaik üldözötéséről, eldurvításától és egy súlyos rab-észtendővel való embertelen megbüntetéséről remegnek.

De szó van leginkább az imadott hazáról, a melyet ismét közelebb lők a nyelvet és nemzeti szellemet sértő merénylet az összbizodami örvény felé...

„Nem magyar az, czudar az” — mondá e merényletek elősegítőiről a legnagyobb magyar.

Lássuk hát holnap, kik ülnek össze a város tanácstermében?

Befogjuk mutatni a magyarok és czudarok teljes névsorát.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN«

politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra. Április 1-én új negyedév kezdődvén, felhívjuk azont f. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejárt, az előfizetés megújítására.

A »Debreczen« megjelen naponként péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr

Hirdetések a legújabbabb árak mellett a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Szíves bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzák mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen.

Előfizetési és hirdetések a lap részére Debreczen (főpíacz), Sz. Nagy Károly-ház) Kutas Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizetheti Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedésében is.

A »DEBRECZEN« kiadóhivatala.

HELYI HIREK.

* Thaly Kálmán Szoinokon. A szabadságharcban elesett, s a szoinoki temetőben nyugvó hősök eddig jeletlen sírjára emléket készült állítani a Szoinok város lakosságában élő nemzeti kegyelet. A nem régebben megalakult szoborbizottság hetőn ünnepet rendezett a szobor alapjára, melynek jelentőségét nagyban emelte az, hogy Thaly Kálmán országgyalosi képviselő, a kitűnő történetes felolvasást tartott a megyeház nagytermében. Szoinok város szívesen látott vendéget, ki Papp Elek képviselővel érkezett, a nagy közönség riadó eljenzessel fogadta. A pályaudvaron Széld Mihály, városi szamvevő, a szoborbizottság elnöke, majd Gomóri Ferenc az Egyetértés körölnöké üdvözölték lelkes beszédben a vendégeket, kik Lippick Gusztáv ügyvéd vendégszerető házába szálltak. Este a megyeház nagytermét fenyves közönség töltötte meg mely feszült figyelemmel hallgatta Thaly Kálmán előadását, ki Szoinok városnak Rakoczy korbeli szerepéről szólt. A mind végig nagy érdeklődéssel hallgatott előadás végeze tevel lelkes eljenzesben tört ki a közönség, melynek haláját Okolicsányi István kir. közjegyző tolmácsolta meleg szavakkban. Ezután diszlokoma következett, melyen számos poharköszöntőben eltekett Thaly Kálmánt.

* A protestans iskolai-társaság megalakulása vasárnap, e hó 14-én ment végre Budapesten. Ez alkalomra a Lónyay utcai ref. gimnázium díszterme színliget telt meg a két protestans hitfelekezet kiváló férfival. A megjelenteket Vay Miklós báró id. elnök üdvözölte s utáni Zsilinszky Mihály vezolta a társaság történetét. A társaságnak már 562 tagja van s évi jövedelme mintegy 4000 forint tehető. Ezután a választások következtek. Frónay Dező báró határozott beszédben kérte fel az elnököt Vay Miklós bárót az örökös tiszteleti elnökség elfogadására, amit a köztiszteletben álló kitűnő férfiú örömmel teljesített, ismételt üdvözölve a tagokat s buzdítván őket valvetett munkálkodásra. Köszönetet mondtak még a végrehajtó bizottságnak s a delutáni folytatolagos ülésen kihirdeték a választások eredményét. Elnök lett: Szász Károly ref. püspök; másodelnök Radvánszky Beia báró; titkar és pénztáros Zsilinszky Mihály; ügyész dr. Darányi Ignác; választottak ezenkívül a választmányba 20 fővárosi és 30 vidéki tagot. Ez utóbbiak köze bevalasztottak: Révész Balint püspök, Thaly Kálmán orsz. képviselő, Lukács Odón esperes, Tóth Samuel, Balogh Ferenc, Csiky Lajos debreczeni tanárok, Révész Kálmán pápai tanár stb.

* Színház. A mint a lapok írták, de a színlapon jelezve nem volt, tegnap a Szántó jutalomjátékaul került színe a »Czigány báró« s Saffi szerepében Dévay Janka k. a. lépett fel, ki néhány év előtt a m. kir. operaház tagja volt. A kisasszony regebben sikeret is arathatott, de hanganyaga ma már nem alkalmas azon czélra, hogy nagyobb szabású szerepekben eredményt alkalmazzhassa. Intonálása gyenge azoz a Saffihoz, a milyenekhez mi szokva vagyunk; hangterjedelme kevés arra nevé, hogy elvezethetők énekelhessen. Vettük ezt észre tegnap kivált a »Czigány báró«-ban. Itt minden taktus érzék nélkül énekelte, hogy a zenekar többször zavarba jött miatta. Így p. o. a »Czingaraczingara« részletnél. Megjelenésben hasonlít kissé Halmainéhoz. Azután a mozgékony cigányleányt énekelte egy helyben állva s alig teve néhány kezdetleges mozdulatot. Hangja nem kellemetlen, de ma nem való önállóan ilyen nagy színpadra. Igaz, hogy tegnapi szerepét egyetlen próbára játszotta el s eddig sosem játszott meg operettet. — Gábor deákat a beteg Hada helyett Molnár László énekelte, kinek ez nem szerepköre. Zsupánt Andorffytól Páspóki vette át; izléssel s dicsereendő mérséklettel komizált. A többi szerep is a régi jó kezében volt. A haz félig télt meg közönséggel.

* Színházi hírek. Jövő szombaton, i. hó 30-án lesz V. Margó Czella, vendégénekesnőnk jutalomjátéka. — Ezuttal berlet-szűnetben s bizonyára telt ház előtt, a »Suhancz« cz. operette fog színe kerülni. »Clemenceau«, Dumas »Clemenceau története« című híres regénye után készült drámája, április hó 1-én kerül nálunk színe. A darabban egymást érik egy a pikáns, mint a

megrázó jelenetek s vannak benne látványosságok is. Így a szobrász-műterem, melynek kiállítására (ügyes modellek, plasztikai állások, viadorak sat bemutatásával) nálunk is gondot fordítanak. A betanulás szorgalmasan folyik.

* Gróf Zichy Géza pénteki felolvasása iránt napról napra fokozódik az érdeklődés. Jegyek előre válthatók: Zádor Lajos, Beke László, Szent-Királyi és Kalenda, ifj. Csáthy Károly urak üzleteiben. Megemlítjük, hogy a Kisfaludy-társaság mai ülésén gróf Zichy Géza ugyancsak orszországi eleményeiről tartott felolvasást.

* Symphonia-hangverseny. A helybeli 39-ik gyalog-ezred zenekara — Czapek Péter karnagy vezénylete alatt — f. hó 31-én symphonia-hangversenyt rendez a »Bika« szálloda dísztermében. A másor a következő: Haydn 20-ik sz. D-dúr symphoniaja — a. Introd., Adagio, Allegro — b. Largo, — c. Menuetto, — d. Allegro spirituoso. 2., »A dalnok«, — gr. Zichy Géza »Egy vár története« cz. művél. 3. Fantasia »Scene de Ballet«-ból, Beriotól 4. Kéleről: »Csokonay«-nyitánya. Helyárak: Páholy 3 frt 50 kr., — az első 5 szek-sorban ülés 1 frt., — a többi sorban 70 kr., — állóhely 40 kr., — tanuló-jegy 20 kr. Jegyek előre válthatók: Csáthy Károly, továbbá Szent-Királyi és Kalenda urak üzleteiben, s a hangverseny napján a pénztárnál.

* Esküvő. Csurka János városi tanácsnok tegnapielőtt esküdtött örök hűséget — özv. Szvoboda Józsefné, B i n d i n g e r Anna ur-hölgynek.

* Honvéd-gyűlés. A debreczeni 48/49-iki honvédegylet évi közgyűlését i. évi márczius hó 31-én tartandja a városház kis termében délelőtt 10 órakor, melyre a bajtársak tisztelettel meghívotnak. Csutak Kálmán, az egylet elnöke.

* Nyuglókis taligás. Ezelőtt pár héttel Barta János 60 éves taligás kis-hatvan utcai lakásán a feletti bánatában, hogy egyetlen lova kimult ez árnyékvilágól, elebb kutjátját agyonlőtték, azután saját szájába irányozta a forgó pisztolyt, hanem a lövés nem okozott mindjárt halált, hiába tett ölézetesen próbát a kutyáján. A megsebesült életut akkor a köz-kórházba szállították s azota ott gyógykezelték. De az orvosok még se menthették meg; mert a nagymérvű elverzés miatt vasárnap kiszívenvedt.

* Portómentes postautalványok. A m. kir. belügyminiszter korrendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy a postai kezelésben kivánatos könnyítések és egyszerűsítések szempontjából ezentul az 50 frtot meghaladó pénzküldeményeket kizárólag portómentes utalványval adják postára. Kivétel csak a corpus delicti, arany és ezüst pénz képez.

* Figyelmeztetés. A kert-gazdák, külsőségei és dülöbéli gazdák figyelmeztetnek, hogy az alkalmazott pasztorok és csószok nevet a mezőrendőr-kepitányságnál jelentsek be, valamint a felügyelő gazdák is figyelmeztetnek, hogy nyilván-tartás vegett ugyanott magok is jelentkezzenek.

* A vadász-társaság ma este 6 órakor választmányi gyűlést tart a városháza nagy tanács-teremben.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jó barátok, ismerősök s általában a nagy közönség tagjai, kik forrón szeretett nőm vég-tiszteletteléni megjelenni sziveskedtek, s ez által mély bánatomat enyhítették: fogadják ez uton is őszinte köszönetem és hálam nyilat-nítását. Debreczen, 1889 márcz 27-en. M a g y a r G á b o r.

* Egy fejleszt a fogak fentartásához. Nem rég volt említve, hogy Popp J. G. dr. udvari fogorvos a már 40 év óta kitűnő hatása miatt az egész világon elterjedt Anatherin-szajvizből elkészítette az öt milliomodik palackot és elhatározta, hogy ezentul a palackokat ugyanazon ár mellett tetemesen megnagyobbítja. — ost azonban még azt kívánjuk konstatalni, hogy Popp dr.-nak nemcsak az Anatherin-szajvize, hanem egyéb fog-és szájkonzerváló szereje is hasonló kedveltségnek örvendenek. Fogpasztája (35 kr.) naponta ezenként küldetik szét Anatherin fogpasztája tegelyekben (1 frt 22 kr.) az előkelő világ legkedveltebb fogtisztító szereje. A fogpor báránt előtt nagy kedveltségnek örvend dr. Popp fogpora (63 kr.) Mint a fentiekből látható, itt mindenféle fog-és szájkonzerváló szer-ről van gondoskodva. Mindenki tudja, hogy az egészség egyik feltétele a száj és a fogak ápolása, melyeknek elhanyagolása súlyos következményekkel járhat. De ajánlatos csak a dr. Popp-féle készítményt kérni, mert számos utanzat van forgalomban. — E szerep kaphatók: Debreczenben: Dr. Rothschild, Mihály-ics, Tamásy B., Örvényi O., Tóth B., Mucrákóy K. és Balázs O. gyógyszerészeknél és Csanak J., Geréb F., Szent-Királyi és Kalenda Braun M., Weisz A. és Stern A. és testvere kereskedésben.

Egy orosz tiszt a magyar szabadságharczról.

Több orosz emlékirat jelent már meg a magyar szabadságharczról, melyben az emlékirat szerzője mindig nagy elismeréssel szól a magyar honvédségről s általában a magyarokról.

Hasonló rokonszenves hang nyilatkozik Alabin naplójában. Ez a közvetlen szemlélet alapján írt munka csak néhány napra terjed, Tokajtól Világosig, illetőleg Dorogig, 1849. augusztus 7-től augusztus 16-ig.

Nemcsak a szabadságharcz ntolsó hetének lezajlását tünteti elénk nevezett szerző, hanem rajzolja a magyar népet, életét, kiemeli

erősen a nagy feszültséget, mely az orosz és az osztrák tisztek közt a hadjárat kezdete óta megvolt.

Az orosz tisztek lépten-nyomon tapasztalhatták, hogy a magyarok rokonszerveznek velük, ellenben az osztrák ellen a legnagyobb ellenszenvet érzik. Az oroszok sem vonakodtak minden alkalommal éreztetni az osztrákokkal, hogy nekülök nem nyomhatták volna el a magyar szabadságharczot. Elkapkodták akárhányszor tőlük a leányokat és Kassán egy korcsmában az is megtörtént, hogy az osztrák tiszteket kidobták az ablakon, mert azt állították, hogy az oroszok készakarva húzzák-vonják a háborut, mint a napszámókat.

A főhadiszálláson párbaj volt Gorcsakov herczeg huszárhadnagy és Maroquesi osztrák tiszt között. Ez utóbbi halva maradt. A főparancsnok elrendelte, hogy az elesett tisztet a kolerában meghaltak közé vegyék föl.

A tisztekről a legénységre is átment az ellenszenv. Gyakran fraternizáltak a magyarokkal, akikkel közösen járták a korcsmákat. Egy ily alkalommal megkérte egy orosz katonát osztrák bajtársa:

- Nos, nem gondolkoztál még a felől, hogy miért jöttetek Magyarorszába? — Nem én; mert tudom. — Nos, hát miért? — Hogy a németeket fülöknél fogva húzzuk ki a sárból.

Az elfogott magyar tisztek iránt az orosz tisztek nagy barátsággal viselkedtek, ugy annyira, hogy a főparancsnok kénytelen volt tilalmat kiadni a nagy barátkozás ellen, mert félt, hogy az orosz tisztekre ráragadnak a forradalmi eszmék. De azért nem sokat hederítettek a tilalomra. A mint a magyarokkal voltak fölsendültek az áldomások és nem ritkán kiáltották közbe a fiatalabb oroszok: »Peret Austria!«

Mindenféle sajnálták, hogy Nikolajevics Konstantin nagyherczegnek nem adta meg Miklós cár az engedélyt Szent István koronájának elfogadására.

Tudvalevő dolog, írja Alabin, hogy Kosuth már akkor látta a magyar ügyek állapotának reménytelenségét, mikor Haynau Temesvár ellen nyomult, Paskievics pedig átkelt a Tiszán. Ekkor elhatározta, hogy felajánlhatja a koronát Leuchtenberg Miksa herczegnek, hogy hazáját megmenthesse és a czéloból Szemerét, Bathányi Kázmért Nyir Adonyha küldje, hogy Görgeyvel az úgyról tanácskozzanak.

Alabin ezután megemlékezik arról, hogy az Azov-gyalogezred egyik ittas hadnagya, Krakkovics, az osztrák tisztek jelenlétében »Vivat Magyaroszag, Perat Austria!«-kiáltásokba tört ki és egy osztrák őrnagyot oly kihívó módon sértgetett, hogy az levágta volna, ha közbe nem lép Rüdiger tábornok, a ki a hadagyt a főörsegere küldte. Alabin szerint különben a provokáló föllépésre, ugy mint más esetekben is nem ritkán, az osztrák tisztek magatartása adott alkalmat.

Alig mult el öt év, Ausztria es Oroszország már nyílt ellenségnek tekintették egymást, miután az ellenszenv már 1849-ben is nyilatkozott. Magyaroszag eltiprasa nem mertelt jó gyümölcsöt. Tapasztalniaiok kellett ezt később: Ausztriának szerencséjére nem későn.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutas Imre

NAGYVÁLASZTÉKBAN, a legújabb TAVASZI ÉS NYÁRI RUHA-KELMEK, DISZEK ÉS NAPERNYŐK megkérdezték és azokat meglegelő olcsó árak mellett BOSZNAY J. Debreczen.

DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET

temetkezési intézete és sírkő-raktára
Kenyér-piacz tér, Tisza-ház.

Bátorkodunk a n. é. közönség szives figyelmét a már 16 év óta fennálló, solid- és pontos kiszolgálás, továbbá jutányosság tekintetében általánosan elismert

temetkezési intézetünkre

felhívni a azt, valamint nagy választékú

SÍRKŐ-RAKTÁRUNKAT

előforduló esetben becses pártfogásukba ajánlani.
Eddigi üzleti elveinket változtatlanul fenntartván, azon helyzetben vagyunk, hogy a vevőink igényeit minden tekintetben kielégíthetjük s bármily szerény vagy díszes temetkezéseket a legjutányosabban eszközölhetünk.
Sírkő-raktárunkban készletben tartunk mindennemű márvány, syenit, gránit stb emlékköveket s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk el. — Ugyazint elvállaljuk azoknak felállítását, melyért csak saját kiadásainkat számítjuk fel.

Szives pártfogásukat továbbra is kérve,
tisztelőtel vagyunk

DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET
kenyér-piacz tér, Tisza-ház.

Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek.

Mauthner-fele kiállítási fűmagkeveréket
Mauthner-fele margitszigeti fűmagkeveréket
finom, egész rövidszálú eredeti angol perjét
(*Lolium perenne tenuis*)
ajánl

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

József főherczeg Ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, koronaherczeg-utca 18. sz.

A fenti 3 fűmag czégem elsőrendű különlegességét képezi s a szerf. lett kitűnő minőség legfenyesebb bizonyítéka az, hogy az általános országos kiállítás összes pázsitrészei csakis kiállítási fűmagkeverékekből létesítettek, valamint ama körülmény, hogy Budapest, főváros összes nyilvános terei és kertjei, valamint a Margitsziget részére szükséges fűmagvakat már az evek hosszú során át, kizárólag csak czégem szállítja.
A főárjegyzék 160 oldalra terjed és melyben vagy 600 ábra könnyebbiti az egyes czikkek megválasztását, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

ÜZLET ELADÁS.

A b. ujjvárosi bejegyzett kereskedő Beck Mór csödtömegéhez tartozó:

- a., vegyes kereskedésnek 13729 frt 47 kr. beszerzési árban leltározott összes árucikkei;
- b., koporsó-raktárnak 591 frt 60 kr beszerzési árban leltározott összes czikkei;
- c., épület és haszonfa-raktárnak 242 frt 13 krra becsült összes anyaga; végre d., a boltnak s raktárnak 116 frt 77 krra becsült felszerelése (állványok, ártásztalok mérlegek stb.)

választmányilag tömegesen eladati határozattal: felhívom az érdeklődőket, hogy a fentebbi négy tétel bármelyikére vagy mindegyikére vonatkozó vételi zárt ajánlatukat, valamint a kitüntetett beszerzési, illetve becsárnak 10 %-át mint készpénzben vagy óvadékképes papirokban nyújtandó bánatpénzt, folyó április hó 5-ig d. u. 5 óráig hozzám juttatni sziveskedjenek.

Venni szándékozók a vétel tárgyait, melyekért a választmány sem minőség, sem mennyiség tekintetében nem szavatol, közbejöttömme saját költésükön, megállapodás szerinti időben B. Ujjvárosban, a leltárt pedig naponta délutáni 2-3 óra között nálam Piacz-utca 2137 sorsz. a. irodámban megtekinthetik.

A választmány fenntartja jogát az aránylag legkedvezőbb ajánlatnak is elvagy el nem fogadására. — A kitűzött határidőn túl benyújtott ajánlatok avagy utóajánlatok nem fogadhatók el. Az ajánlat el fogadása esetén vevő köteles a választmányi határozat kézbesítése vagy közlésétől számított 3 nap alatt a vétel-árt készpénzben — bánatpénznek különben elvesztése terhe alatt — tömeg gondnok kezébe fizetni, s az így megvett árúkat az értesítéstől számított 8 nap alatt elvitetni.

Kelt Debreczenben, 1889. márczius 21-én.

Márton Imre
ügyvéd Debreczenben,
mint BECK MÓR csödtömeggondnoka.

Asthmát

gyógyítok alaposan, még a betegek nagy kora mellett is. Leírása a szenvedéseknek és a körülményeknek, valyon a lábak hidegek-e, küldendő P. Weidhaus, Dresda, Reissiger-utca 42, I. atellenben a kir. rendőrirodával.

Mellbetegségek

mindenben, még a legsúlyosabb esetben is, gyökeresen gyógyíthatók a saját testemen megpróbált gyógymód által — ezt bizonyítják az én számom, aliandó, fényes és mindig sikerült kísérleteim. Leírása a szenvedések és jelenségeknek, valyon a lábak hidegek-e, küldendő P. Weidhaus, Dresda, Reissiger-utca, 42, I.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegeségi esetekben lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívesebben köszönőiratok „A Betegbarát-című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséről. Mint a szerkesztő meggyőződésének bizonyítékát értesítési bizonyítást, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszeves tapasztalat eredményei vannak letve megőrdemli a legkomolyabb figyelembevétel minden beteg részéről, bármely bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerzi óhajja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos címét s címezzze a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Francia és magyar luczerna magot, vörös virágu Steier lóherét, obendorfi répamagot, továbbá búkkönyt és igen szép piros vetni való tavasz búzat
ugyszintén denaturált szeszt ipari és házi czélokra
ajánl

RICKL JÓZSEF ZELMOS
Debreczen.

Debreczenben, 1889. Nyomatott KUTABI IMRE könyvnyomdájában.

Nagy raktár pipere czikkekben.

PLANK ÁGOST

női divat, szövő és rövidáru raktára,

valamint saját női szabósága

Debreczen, Czegléd-utczán, színházzal szemben.

Elvállal mindennemű női ruha varrást, idegen kelméből (hozzávaló nélkül), ugyszintén egész ruhák elkészítését, saját szöveteiből, a legizlésteljesebb kivitelben, és a legjobb szabásban, igen mérsékelt árak mellett.

Női szabósággal van összekötve privát szabászati intézetem is, a hol 30 nap alatt, minden egyes, bécsi Method szerint, szabni megtanulhat. A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom raktáramat, a hol dús választékban a legdivatosabb női ruha kelmék, fekete divat és gyász Ternó kelmék, mosó Zephirek, Voile, Cretonok, legújabb díszek, selymek, Moirek, rüschök, szalagok, fűzők, összes női szabó kellékek ect. ect. ect.

a legjutányosabb szabott árak mellett kaphatók.

Nagy raktár női glacé kesztyűkből.

2 csatt és tambour 1 pár 1 frt.

2 gombos 1 pár 65 kr.

Szövet maradékok minden időben kaphatók 1/2 áron.

Ugy üzletemet, mint kész szolgáltatást a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom, vagyok teljes tisztelettel

PLANK ÁGOST.

Minták kívánatra bérmentesen küldetnek.

FOG-ELIXIR, FOGPOR ÉS FOGPASTA

FŐTISZTELENDŐ ÉS KEGYES

„BENEDEK-RENDŰ“ SZERZETESEKTŐL

Soualici apátság Girondében.

Prior: Dom Maguelonne

2 arany érem:

Brüsszel 1880. — London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Feltalálattott: 1373-ban Prierre Boursaud

Prior ált. l.

A főtiszteendő és kegyes „Benedek rendű“-ek fog-elixirjének minden napi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz s a mellett a foghúst erősíti és epen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot tessünk a midőn figyelműt ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli orszer a fogfájás ellen.

Ház alapítottott 1807-ben. **SEGUIN** Bordeaux 106 és 108.

Főügynök: Rue Croix de Siquey.

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárú- és gyógyszerárú- (drogue) kereskedésben.

Eddig felülmulhatlan.

MAAGER W.

cs. kir. valódi, tisztított

CSUKAMAJ-OLAJ

MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen emészthetősége miatt gyermekek számára is különösen ajánlva és rendelkezve — mint legtisztább, legjobb, legemésztetesebb és leghatóságosabbnak elismert szer: mell- és tüdőbajokban, görvoly, felés, daganat, bőrküteg, mandula-betegségek, gyengeség ellen. Üvegeje 1 frt. Kapható a gyári raktárban, Bécs III. ker. Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerárúban és fűszerkereskedésben

az osztrák és magyar monarchia területén.

Debreczenben Mihalovits István, Göll Nándor, és Dr. Rotschnek Emil gyógyszerész uraknál.

HAMBURG-AMERIKAI POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Közvetlen német postagőzhajózás

Hamburgból Newyorkba minden szerdán és vasárnapon.

Hávreből Newyorkba minden kedden.

Stettinből Newyorkba minden 14 nap alatt.

Hamburgból Nyugatindiaába havonként négyszer.

Hamburgból Mexicóba havonként egyszer.

A társaság postagőzhajói kitűnő ellátás mellett egy hajószerenckben mint a földélközben elhelyezett utazóknak is a legpompásabb utazási alkalmat-nyújtja.

Étesítést nyújt a vezénylő megbízott Bécsben IV. Wieden, Weyringergasse Nr. 32.

Tapasztalt ügynökök nagy fizetés mellett kerestetnek.

Árverési hirdetés.

Zálog kölcsön intézetemben mindazon tárgyak, melyeknek határideje lejárt, folyó évi április hó 9-en delután 2 órakor — iparhatósági kiküldött jelenlétében — tartandó nyilvános árverésen eladotnak.

Debreczen, 1889. mártius hó 20. Bejárat: Teleky-utca jobb oldal, 2. ajtó!!

Előnyös vásárlás!

Pokróczok és lótakarók legelső és legnagyobb bizományi raktára nálam levén, ennel fogva adhatom azokat a m. lótakarókat mindenféle szegélylyel drbja 1 frt 80 kr, ugyancsak 130 cm széles és 180 cm hosszú drbja 1 frt 75 kr. Sargászorú takarók drbja 2 frt 75 kr. Berkoci takarók drbja 3 frt 50 kr. Urasági takarók drbja 4 frt. Burret — selyem takarók a legzesebb színekben u. m. vörös, kék zöld, narancs sar. straszi drbja 3 frt 50 kr. Kapható utánvét, vagy előleges pénzbeutalás mellett.

Export-Etablissement Weiss
Wien I. Seilergasse 7.

Először
Helyben és
Egy évre
Fél évre
Negyed évre
Egyre
A lap selem
400 kötetben
1864.
K. M. — a szer
Közf. és
T. M. H. I. K.
G. S. A. T. H. K.
Kereskedésben
Talban K. U. T. A.
Nyomdájában

E ne
szerzett al
nyelvének
pesten, a s
Tisza
e szomorú
már megko
nek vézes
éves Magy
let roskado
fokozatos
államalkotó

— 1
kot má n
dat, el
meg tag
Ezek u
érdem l
szól a tör
Nem
kozik,
togat s
nyeket.

A ne
a késő bá
lommel k
N
el jogaink
mekinelt
vünk!

— H
bíró,
megbecste
gzték.
Avag
jogaid let
telen azok
Nem
S n
meg nyel
teremtette
reztek?

Állj
tertsásva
nem igaz
Állj
hogy ok
Állj
Jókai és
akadémia
mondja k
meg azt a
integritás
ki a más
ket a mag
dicsőítés

Tegy
jék azt, h
nem igaz
Csak
sophistic
czáfolni.
Ezek
történelem
saját filai
midőn meg
pokat a a
desét olva
rajtunk, d
látják bel
ásta meg
Minő

az, mely
hatalomm
nemzet s
Két
remény n
hogy a t
talom ca
nem tapa
hazafisga
sebb min
gőgnél és

Mag
tipró pa
szegztes